

Dobrossy és Társai Ügyvédi Iroda

Dr. Dobrossy István ügyvéd

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG
részére

BUDAPEST
Donáti utca, 35-45.
1015
Postacím:
1535 Budapest,
Postafiók 773

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/3435-2/2021
Érkezett:	2021 OKT 22. e-mail
Példány:	1
Melléklet:	0 db
Kezelőiroda:	du

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott, Dr. Dobrossy István ügyvéd

mint az indítványozó jogi képviselője Ugyfelem,

a

ügyvezető), mint indítványozó (F/1. sz. melléklet: Meghatalmazás) képviseletében – törvényes határidőn belül - az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a, valamint a IV/3435-1/2021. számú tájékoztatás alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő egységes szerkezetbe foglaltn.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy

- állapítsa meg az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése alapján a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú jogerős ítélete, mint bírói döntés alaptörvény-ellenességét és a hivatkozott ítéletet az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.
- állapítsa meg az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése alapján a Debreceni Törvényszék előtt 101.K.703.185/2020. ügyszámon lefolytatott eljárásban alkalmazott gépjárműadóóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Gjt.) 17. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés, illetve a 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 6/a pontja alaptörvény-ellenességét és a hivatkozott rendelkezést az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1./ Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó, mint ukrán gazdálkodó által üzemeltetett K/T forgalmi rendszámú, ukrán honosságú gépjárműszerelvényt ukrán állampolgárságú gépjárművezető (a továbbiakban: gépjárművezető) 2020. május 30-án 8 óra 52 perckor belépésre jelentkezett a Záhonyi Határkirendeltségen.

A gépjárművezető az eljárás során bemutatta [REDACTED] számú CMR fuvarlevelet, az árutovábbítási vámokmányt, a KFF-60-2-1-EU3 típusú. [REDACTED] sorsszámú. 2021. január 31-ig érvényes gépjárműadó fizetésére kötelezett Tranzit árufuvarozási engedélyt, amely Magyarország területét érintő nemzetközi közúti árufuvarozásra jogosít.

Az elsőfokú vámhatóság a benyújtott fuvarokmányok adatai alapján megállapította, hogy a gépjárművezető a tehergépjárművel tranzit árufuvarozást végez Ukrajna és Olaszország között.

Az ellenőrzést végző hatóság az okmányok vizsgálata során megállapította, hogy az átdadott, gépjárműadó fizetésre kötelezett [REDACTED] számú árufuvarozási engedély 11. rovatában a vontatóra a [REDACTED] K forgalmi rendszám, míg a 12. rovatban a pótkocsira vonatkozóan a [REDACTED] T forgalmi rendszám került rögzítésre, amely megegyezik a fuvarrex tevékenységet végző járműszerelvény rendszámával. A bemutatott CMR fuvarlevélen, valamint az árutovábbítási vámokmányon rögzített szállítóeszköz rendszáma is [REDACTED] K/[REDACTED] T.

Az elsőfokú vámhatóság eljárása során ugyanakkor arra az álláspontra helyezkedett, az ellenőrzés során benyújtott gépjárműadó átutalási bizonylat és a vámszakmai rendszerek adataiból, hogy az ellenőrzés során bemutatott [REDACTED] számú engedéllyel összefüggésben a gépjárműadó befizetése a tényleges árufuvarozási tevékenységet végző, ellenőrzés alá vont [REDACTED] K/[REDACTED] T forgalmi rendszámú járműszerelvény esetében nem történt meg, mivel a [REDACTED] K frsz.-ű vontató járműhöz a gépjárműadó befizetése során a [REDACTED] T- frsz.-ű vontatmánykerült megadásra.

Az elsőfokú vámhatóság a fentiek miatt arról határozott, hogy a gépjárművezetőnek a fuvarra, illetve a fuvareszközre a magyarországi belépést megelőzően két munkanappal korábban átutalt gépjárműadó fizetési kötelezettség teljesítését igazoló okirata nincs, így adófizetési kötelezettsége keletkezett és ezek alapján az árufuvarozási engedélyt is érvénytelennek tekinteti.

Az ellenőrzés során tolmács kirendelésével meghallgatták a gépjárművezetőt, aki elmondta, hogy az alperes ukrán vállalkozás alkalmazásában áll és a cég könyvelője fizette be a gépjárműadó összegét. A gépjárművezető arra a kérdésre, hogy miért hozott magával más járműszerelvényre átutalt gépjárműadó igazolást, azt válaszolta, hogy az indulás előtt csak az engedély díjának befizetését ellenőrizte, a gépjárműadó befizetését nem. Szükséges ugyanakkor megjegyezni, hogy a járműszerelvény vonatkozásában a gépjárműadó befizetése megtörtént, viszont a vontatmány rendszámának téves megjelölése miatt, azt az elsőfokú vámhatóság úgy értékelte, hogy az egyáltalán nem történt meg. (1/2. sz. melléklet: Jegyzőkönyv)

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Adó- és Vámigazgatósága Határkirendeltségi Főosztály Záhony Vámellenőrzési Osztály 111. Záhonyban, 2020. május 30-án kelt 2368178488 számú határozatával az indítványozót az ukrán honosságú [REDACTED] K/[REDACTED] T forgalmi rendszámú tehergépjármű szerelvényrel, érvényes árufuvarozási engedély hiányában végzett nemzetközi árufuvarozása során, a Tranzit forgalma alapján a kategóriájára érvényes adótétel figyelembevételével 60.000 Ft adóhiány és 300.000 Ft adóbírság, összesen 360.000 Ft megfizetésére kötelezte. (1/3. sz. melléklet: 2368178499. számú határozat)

Az elsőfokú vámhatóság határozatában egyúttal az ellenőrzött jármű visszatartásáról is rendelkezett az adóhiány és az adóbírság összegének megfizetéséig. A felperes az adóhiány és az adóbírság összegét 2020. május 31-én az ellenőrzést követően az NY015153 számú nyugta szerint megfizette. (1/4. sz. melléklet: NY015153 számú Nyugta)

A fenti tényállás alapján a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Adó- és Vámigazgatósága Záhonyban, 2020. május 30-án kelt 6026478282 ügyszámú határozatával az

indítványozót érvényes fuvarozási engedély hiányában végzett nemzetközi áru fuvarozás miatt 800.000 Ft, azaz nyolcszázezer forint közigazgatási bírság megfizetésére kötelezte.

A határozat arra alapozva került meghozatalra, miszerint a gépjárműadó megfizetésének elmulasztása miatt érvénytelenné vált áru fuvarozási engedéllyel végzett szállítási tevékenységgel a felperes megsértette a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés a) pontban foglalt rendelkezést is sérti.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú vámhatóság érvénytelen áru fuvarozási engedéllyel végzett szállítási tevékenység miatt az indítványozó terhére a 6026478282 számú elsőfokú határozattal a jogszabályban tételesen rögzített 800.000 Ft közigazgatási bírság fizetési kötelezettséget állapított meg, figyelemmel a Korm. rendelet 4. §-ában, a 19. § (3) bekezdésében, a KR. 7. Cikkében, a Kkt. 20. § (1) bekezdés a) pontjában és a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésében. 2. § b) pontjában, valamint az 1. számú melléklet 6. a) pontjában foglaltakra. Az elsőfokú hatóság határozatában egyúttal az ellenőrzött jármű visszatartásáról is rendelkezett a bírság összegének megfizetéséig. *(I/5. sz. melléklet: 6026478282. számú határozat)* A felperes a bírság összegét 2020. május 31-én, az NY015154 nyugta szerint megfizette.

A felperes 2020. június 6-án fellebbezést terjesztett elő a 6026478282 és 2368178499 számú határozatokkal szemben. *(I/6. sz. melléklet: Fellebbezés)*. Az indítványozó fellebbezésében előadta, hogy az oda- és visszaútra fizetett gépjárműadót, viszont a fizetési megbízáson a belépő szerelvénypótkocsi rendszámától eltérő rendszámot tüntettek fel. Az indítványozó álláspontja szerint ugyanakkor ezen határozat vonatkozásában is ez a hiba nem olyan mértékű, hogy sértene Magyarország közérdekeit. Az indítványozó hivatkozott arra, hogy ezen határozatban megállapított fizetési kötelezettség nem áll arányban az általuk elkövetett jogsértéssel, a nemzeti szabályozás nem megfelelő, ellentétes az EUB útdíjfizetés elmulasztása miatti bírságra vonatkozó C-497/15. és C-498/15. számú Euro-Team Spirál ügyben hozott ítéletével. Az indítványozó ezen határozat vonatkozásában hivatkozott a 1999/62. számú irányelvben foglaltakra az úthasználati díj kapcsán, melyet az arányosság elvével összhangban kell meghatározni. Álláspontja szerint a Gjt. a Kkt. a 156/2009. (VII. 29.) Korm. rendelet szabályai a gépjárműadó beszedése tekintetében jelentősen eltérnek a Magyarországon nyilvántartott, illetve a harmadik országban bejegyzett gépjárművek esetében, ami szintén ellentétes az uniós elvekkel. Az indítványozó ezen határozattal kapcsolatban is hivatkozott arra, hogy a nemzeti rendelkezések megsértése miatt alkalmazott szankcióknak arányosnak kell lenniük, valamint a bírság összegének meghatározásakor figyelembe kell venni az eset sajátos körülményeit. Az indítványozó a fellebbezésében foglaltakat 2020. augusztus 12-én kelt beadványában foglaltakkal kiegészítette, igazolta a jogorvoslati illeték befizetését, valamint hivatkozott arra, hogy a társaság adószáma 26919960-1-51 szemben a határozatban feltüntetett 30490765-1-51 adószámmal.

Az indítványozó hivatkozott az 1999/62. számú uniós irányelvben foglaltakra az úthasználati díj kapcsán, melyet az arányosság elvével összhangban kell meghatározni.

Az uniós ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a nemzeti rendelkezések megsértése miatt alkalmazott szankcióknak arányosnak kell lenniük, valamint a bírság összegének meghatározásakor figyelembe kell venni az eset sajátos körülményeit.

A fellebbezésben továbbá az indítványozó hivatkozott Magyarország Alaptörvényére, mely szerint az alapvető jogokat mindenkinek megkülönböztetés nélkül biztosítani kell és a tényállás megállapítása minden hatósági döntés előfeltétele. A bizonyítási teher a közigazgatási hatósági eljárás során a hatóságot terheli, és e kötelezettség akkor is fennáll, ha az eljárás hivatalból vagy kérelemre indul. Az indítványozó hivatkozott továbbá az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2. §-ában foglalt jogszerűség elvére is, mely szerint a közigazgatási hatóság a jogszabály felhatalmazása alapján, hatáskörét a jogszabály keretei között rendeltetésszerűen gyakorolva jár el.

A fellebbezésben az indítványozó az elsőfokú határozat megsemmisítését és a megfizetett adó és adóbírság összegének visszatérítését kérte. A felperes a fellebbezésében foglaltakat 2020. augusztus 12-én kelt beadványában foglaltakkal kiegészítette, igazolta a jogorvoslati illeték megfizetését, valamint hivatkozott arra, hogy a társaság adószáma 26919960-1-51, szemben a határozatban feltüntetett 30490765-1-5 adószámmal. *(I/7. sz. melléklet: Fellebbezés kiegészítés)*

Az alperes Debrecenben, 2020. szeptember 28-án kelt 6100065629 ügyszámú határozatával az elsőfokú hatóság 2368178499 számú határozatát helybenhagyta. *(I/8. sz. melléklet: 6100065629 ügyszámú határozat)*

Az alperes Debrecenben, 2020. szeptember 28-án kelt határozatával az elsőfokú hatóság 6026478282 számú határozatát helybenhagyta. *(I/9. sz. melléklet: II. fokú határozat)*

Az indítványozó a fentiekre tekintettel keresetlevelet terjesztett elő a Debreceni Törvényszék Közigazgatási Kollégiumához, melyben a fellebbezéseiben foglaltakat fenntartotta. *(I/10. sz. melléklet: Keresetlevél)* Hivatkozott a nemzetközi jog és a nemzeti jog kapcsolatára, továbbá az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatára. Kérte, hogy a bíróság semmisítse meg az alperes határozatait és a bíróság a közigazgatási hatósági eljárást a felperessel szemben szüntesse meg. Kérte, hogy a bíróság a fenti két iktatószámú határozatot semmisítse meg kötelezze a hatóságot új eljárás lefolytatására és új eljárás során 30.000 Ft bírság kiszabására. Kérte, hogy a bíróság rendelje el az 1.130.000 Ft (1.160.000,- Ft-30.000,-Ft) visszatérítését. Kérte továbbá, hogy a bíróság forduljon az Európai Unió Bíróságához a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 34. §-a alapján és az előzetes döntéshozatali eljárás keretében az Európai Unió Bíróságához a következő kérdések megválaszolására tegyen indítványt, végső nyilatkozata szerint az alábbi kérdések feltételét kérte:

1. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/62/EK irányelvében, illetve az Európai Parlament és a Tanács 561/2006/EK rendeletében megfogalmazott arányosság követelményével összhangban vannak-e a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 17. § (2) bekezdésében, valamint a közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet I. melléklet 6/a. pontjában foglalt azon rendelkezések, amelyek kötelezően előírják az eljáró hatóság számára, hogy egy kis adminisztratív jogsértés esetén is az adófizetési kötelezettség ötszörös mértékével, valamint több mint tizenháromszoros mértékével megegyező mértékű bírságot, összesen, tehát az adófizetési kötelezettség több, mint tizennyolcszoros mértékével megegyező mértékű bírságot szabjanak ki az adóalanyra.
2. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 50. cikkében foglalt kétszeres eljárás alá vonás és kétszeres büntetés tilalma alapvető rendelkezéssel összhangban vannak-e a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 17. § (2) bekezdésében, valamint a közúti áru fuvarozáshoz, személyszállításhoz és a közúti közlekedéshez kapcsolódó egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabható bírságok összegéről, valamint a bírságolással összefüggő hatósági feladatokról szóló 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet I. melléklet 6/a. pontjában foglalt azon rendelkezések, amelyek kötelezően előírják az eljáró hatóság számára, hogy ugyanazon kis adminisztratív jogsértés miatt egyidejűleg két egymástól eltérő szankciót is kiszabjanak az adóalannal szemben.
3. Az Európai Parlament és a Tanács 1999/62/EK irányelv 14. bekezdésében összhangban van-e a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 15. § (3) bekezdése, mely szerint már legalább 48 órával a Magyarországra történő belépés előtt meg kell fizetni a gépjárműadó összegét. A felperes álláspontja szerint az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.), illetve az Akr. alapvető rendelkezései a Magyarország által törvényben kihirdetett nemzetközi egyezményekben, az Alaptörvényben, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglalt alapvető jogok nemzeti tételes jogszabályokban való érvényre juttatásának a Magyar Állam az alapvető rendelkezések megalkotásával tett eleget. Mind az Air., mind az Akr. alapvető rendelkezései kötelezettségként fogalmazzák meg az adóhatóság, jelen esetben az alperes számára, hogy az eljárása során méltányosan járjon el és a tényállást megfelelően tisztázza. Az Air. több alapelve impliciten és

explicite is kimondja, hogy az adóhatóságnak az eljárása során méltányosan és tisztességesen kell eljárnia, figyelemmel a 2. §-ban foglalt rendelkezésekre.

4. Az indítványozó keresetlevelében továbbá kérte az alperes közigazgatási határozatainak a Kp. 38. § (1) bekezdés a) pontja alapján történő hatályon kívül helyezését.

Az alperes védirataiban az első- és másodfokú határozatokban foglaltakat változatlanul fenntartotta. *(I/11. sz. melléklet: Védirat)* Kérte a felperes keresetének elutasítását, valamint tárgyalás tartását, perköltség iránti igényét előterjesztette, az költségjegyzéken felszámította.

A Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította, valamint az indítványozót 50.000 Ft,- perköltség és 69.600 Ft,- illeték megfizetésére kötelezte. *(I/12. sz. melléklet: Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú ítélete)*

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az indítványozó kimerítette a rendes jogorvoslati lehetőségeket.

Az indítványozó az elsőfokú 6026478282 számú és 2368178499. számú közigazgatási határozatok ellen fellebbezést terjesztett elő. A másodfokon eljáró Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága a másodfokú határozataival helybenhagyta az elsőfokú határozatokat. Az indítványozó 2020. november 02. napján a másodfokú közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt keresetet terjesztett elő a Debreceni Törvényszék részére.

A Debreceni Törvényszék az indítványozó keresetlevelét és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága védiratát 2021. június 23. napján hozott 101.K.703.185/2020/12. számú ítéletével bírálta el. Az ítélet ellen a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 99. § (1) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek, így az ítélet a kihirdetésének napján jogerőre emelkedett. Előadom, hogy a 101.K.703.185/2020/12. számú jogerős ítélet ellen az indítványozó nem terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, illetve perújítási kérelmet.

c) Az Alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú jogerős ítéletét az indítványozó jogi képviselője részére 2021. június 23. napján kézbesítették elektronikus úton. Előadom, hogy a kézbesítés napjától számítva az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje 2021. augusztus 22. napján jár le, így Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő megtartásra került.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozónak az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pontja szerinti jogosultsága igazolása érdekében elő kívánom adni, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdésében meghatározottak szerinti, az egyedi ügyben érintett személy, mivel az érintett ügyben peres félként (felperesként) részt vett.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A pertörténetből kiolvasható egy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés mégpedig, hogy az indítványozó Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogát, mint alapvető jogát az elérni kívánt céllal arányosan korlátozza-e a Gjt. 17. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezése, mely szerint az állami adó- és vámhatóság az adóhiány ötszörösével megegyező mértékű adóbírságot állapít meg az adózó terhére, ha az adózó adófizetési kötelezettségének részben vagy egészben nem tesz eleget. Alkotmányjogi jelentőségű továbbá az a kérdés is, hogy az indítványozó Alaptörvény XIII. cikk

(1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogát, mint alapvető jogát az elérni kívánt céllal arányosan korlátozza-e az, hogy egy harmadik országbeli honossági szállítványozási tevékenységgel foglalkozó gazdasági társaság esetében egy kisebb adminisztrációs hiba - téves rendszám került megadásra a gépjárműadó kifizetésekor – miatt a 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet I. melléklet 6/a pontja szerint 800.000 Ft közigazgatási bírság került kiszabásra, azon felül, hogy ugyanezen adminisztrációs hiba miatt 300.000 Ft, adóbírság is kiszabásra került. Ugyanezen pont vonatkozásában fontos kiemelni, hogy a gépjárműadófizetési kötelezettségének az indítványozó eleget tett, csupán adminisztrációs hiba miatt a vontatmány vonatkozásában téves rendszám került feltüntetésre.

Gjt. 17. § (2) bekezdés

Ha az adózó az adófizetési kötelezettségét részben vagy egészben elmulasztotta, az állami adó- és vámhatóság az adóhiányt és annak ötszörösét adóbírság címén állapítja meg. A határozatot az állami adó- és vámhatóság kihirdetés útján közli, mely fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtható.

156/2009. (VII.29.) Kormány rendelet

Nemzetközi közúti áruszállítási engedély, CEMT engedély és a hozzá szükséges igazolás, autóbuszos járatok engedély a) hiánya, érvénytelensége (sérült, olvashatatlan, lejárt, korábban már felhasznált, a gépjárműadó 90%-a nem került megfizetésre.

Alapvető alkotmányjogi kérdés fennállását igazolja, hogy az Alkotmánybíróság már több döntésében foglalt állást a közigazgatási bírság arányosságának kérdésében (2299/B/1991. AB határozat, 772/B/1990/5. AB határozat, 1006/B/2001. AB határozat, 309/B/2007 AB határozat). Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés fennállása mellett az is megállapítható, hogy az indítványozó által elszenvedett alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, mivel, ha bíróság, illetve, ha a bírósági eljárást megelőzően a hatóságok az eljárásuk során tisztességes módon járnak és a bizonyítékokat megfelelő súllyal értékelik, akkor nem került volna sor adóhiány megállapítására és annak ötszörös mértékével megegyező mértékű adóbírság kiszabására, valamint ugyanezen adminisztrációs hiba miatt további 800.000 Ft közigazgatási bírság kiszabására, így nem is sérült volna az indítványozó Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga sem.

Alaptörvény. XIII. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Összegezve az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú ítéletét, mint bírói döntést érdemben befolyásolta.

2./ Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indoklása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

1./ Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezetének XIII. cikk (1) bekezdése értelmében:
„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

2./ Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezetének XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében:
„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

3./ Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezetének XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében:
„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

4./ Az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezetének I. cikk (3) bekezdése értelmében:
„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

5./ Az Alaptörvény Alapvetés című fejezetének B) cikk (1) bekezdése értelmében:
„Magyarország független, demokratikus jogállam.”

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés és jogszabály alaptörvény-ellenességének indokolása

1./ Álláspontom szerint az eljáró hatóságoknak és a bíróságnak a nem megfelelő mélységű tényállás feltárása, valamint az indítványozó javára szolgáló tények, illetve bizonyítékok megfelelő súllyal való értékelésének elmaradása megalapozza a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú jogerős ítéletének alaptörvény-ellenességét, mivel a bíróság eljárása az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó alkotmányos követelményekkel ellentétes volt.

Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének megsértése abban nyilvánul meg, hogy az indítvány alapjául szolgáló ítélet meghozatala során álláspontom szerint nem megfelelő súllyal vette figyelembe az indítványozó által keresetében és egyéb nyilatkozataiban megjelölt rendelkezéseket, melyek több ponton is sértik a szükségesség és arányosság elvét azáltal, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kisebb adminisztrációs hiba elkövetése miatt túlzott mértékű – ugyanakkor a hatályos jogszabályok előírásának megfelelő – bírságot alkalmazott. Álláspontom szerint az indítvánnyal érintett határozat meghozatala során a hatóság akkor járt volna el az Alaptörvénnyel összhangban, ha az eltúlzott mértékű bírság kiszabása helyett rendes eljárás keretében vizsgálta volna azt, hogy mi vezethetett az adminisztrációs hiba bekövetkezéséhez. A NAV ezzel tett volna eleget eljárási kötelezettségeinek, különös tekintettel a tényállás feltárására, és a releváns jogszabályok alkotmányos alkalmazására, melynek következtében kerülhetett volna a NAV abba a helyzetbe, hogy megalapozott és az alkotmányos renddel összhangban álló döntést hozzon.

A tisztességes eljárásból való jog megsértésének következtében a hatóság adóhiányt állapított meg, melynek következményeként ötszörös mértékű adóbírságot, és aránytalanul magas összegű közigazgatási bírságot szabott ki. Ebben a körben hangsúlyozni szükséges, hogy az indítványozó szándéka nyilvánvalóan nem az adójogi és egyéb jogszabályi előírások kijátszása volt. Ezt igazolja annak a ténye, hogy az indítványozó a vontató gépjármű vonatkozásában eleget tett a gépjárműadó fizetési kötelezettségének, továbbá az a körülmény, hogy az indítványozó nemzetközi árufuvarozással foglalkozó gazdasági társaságként rendszeresen fejt ki ebbe a körbe tartozó tevékenységet Magyarország területén is, így az indítványozó tudomással bír arról, hogy az illetékes magyar hatóság a bírságok alapjául szolgáló menetokmányok meglétét minden esetben szigorúan ellenőrzi.

Kiemelendő, hogy a kiszabott bírságok és adóhiány megfizetéséig a bírsággal érintett járműszerelvény visszatartásra került, így a hatóság döntése olyan helyzetbe hozta az indítványozót, hogy kénytelen volt a kirótt fizetési kötelezettségeit teljesíteni annak érdekében, hogy a járműszerelvény birtokát visszakapja, mivel profitorientált gazdasági társaságként elsődleges érdeke az, hogy a gazdasági tevékenysége zavartalanul és folyamatosan biztosítva legyen. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy az indítványozó a gépjárműadó megfizetésére kétszeresen lett kötelezve, tekintettel arra, hogy az adminisztrációs hiba (elírt vontatmányi rendszám) következtében megfizetett gépjárműadó összege szintén megérkezett a NAV fizetési rendszereibe.

A fentiekben részletezettek következtében megállapítható az, hogy sérült az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való joga azzal, hogy az indítványozónak a tulajdonjogból fakadó részjogosultságait (birtokláshoz való jog, használathoz való jog, hasznosításhoz való jog) sértette az, hogy a hatóság visszatartotta az indítványozó tulajdonát képező járműszerelvényt.

A tulajdonhoz való jog megsértését eredményezte az a körülmény is, hogy az indítványozó megfizette a túlzott mértékű adóbírságot és az adóhiány összegét, hiszen így olyan pénzeszközöktől esett el, melyek vonatkozásában tulajdonjogot gyakorolt.

Összefoglalva megállapíthatom, hogy az indítványozó a gépjárműadó fizetési kötelezettségének eleget tett, azonban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felé az indítványozó egyik munkavállalójának felróható adminisztrációs hibája miatt a vontatmány rendszáma tévesen került rögzítésre a gépjárműadó megfizetésekor. A hatóságnak a tényállás teljeskörű feltárásával és a bizonyítékok megfelelő súllyal történő értékelésével, valamint az arányosság követelményének megfelelő mértékű figyelembevételével észlelnie kellett volna, hogy az indítványozó a bírsággal érintett járműszerelvényre a korábbiakban már megfizette a jogszabály által előírt 60.000,-Ft mértékű gépjárműadót.

Tekintettel a fentiekre megállapítható, hogy mind a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, mind pedig a Debreceni Törvényszék tévesen értelmezte a vonatkozó jogszabályt – 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet- mely rögzíti, hogy a nemzetközi áruszállítási engedély hiányát, érvénytelenségét okozza az, ha a gépjárműadó 90 %-a nem kerül megfizetésre és ezen esetben 800.000,-Ft közigazgatási bírság alkalmazandó a szállítóval szemben. A jogszabály téves értelmezése miatt a túlzott mértékű bírság kiszabásával az indítványozó általi jogszabálysértés nélkül szenvedett sérelmet az indítványozó tulajdonhoz való joga.

Igazolható módon megfizette az indítványozó a gépjárműadót teljes összegben. Ha arra az álláspontra helyezkedünk, amit a NAV is alkalmazott, azaz a vontatmány rendszámának elírása miatt a vontatmány vonatkozásában nem teljesül a gépjárműadó fizetési kötelezettség, abban az esetben megállapítható, hogy a vontatóra - mivel annak rendszáma helyesen került feltüntetésre - megfizetésre került. A 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglaltak helyes értelmezése alapján megállapítható, hogy a közigazgatási bírság alkalmazásának jelen esetben nem volt helye, ugyanis a hivatkozott jogszabályhely azt tartalmazza, hogy abban az esetben kell érvénytelennek tekinteni a nemzetközi áruszállítási engedélyt, ha „a gépjárműadó 90%-a nem került megfizetésre”. Ebből adódóan szankció abban az esetben alkalmazható, ha az iránvado 60.000.-Ft gépjárműadó 90 %-a tehát 56.000.-

Ft nem került volna megfizetésre. Ezzel szemben amennyiben különbséget teszünk a vontató és vontatmány között, abban az esetben a vontató rendszáma, mivel pontosan és szabályosan került feltüntetésre, annak vonatkozásában megfizetésre került a gépjárműadó, - tehát 50% -, így nem teljesül azon feltétel, miszerint a „gépjárműadó 90%-a nem került megfizetésre”. Amennyiben a bírság kiszabásához legalább 90% megfizetésére lenne szükség és csak 10%-os eltérést engedélyezne a jogszabály, akkor vélhetően a „legalább 90%” szövegrészt alkalmazta volna a jogalkotó. **A hivatkozott jogszabály téves értelmezése következtében mind a NAV, mind a bíróság részéről megsértésre kerültek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt rendelkezések.**

2./ Amennyiben a Tisztelt Alkotmánybíróság mégis azt állapítaná meg, hogy a Debreceni Törvényszék előtt folyamatban volt közigazgatási per, valamint az NAV előtt folyamatban volt közigazgatási hatósági eljárás során megvalósult jogszabályértelmezés összhangban áll az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó alkotmányos követelményekkel, és ennek következtében a Tisztelt Alkotmánybíróság szerint az indítványozó **Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapjog megsértése sem állapítható meg, úgy abban az esetben álláspontom szerint a Debreceni Törvényszék előtt folyamatban volt közigazgatási perben, valamint a NAV előtt folyamatban volt eljárásban alkalmazott Gjt. 17. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezése ellentétes az Alaptörvénnyel, mivel nem az elérni kívánt céllal arányosan korlátozza az indítványozó Alaptörvényben XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogát az alábbiak szerint.**

Gjt. 17. § (2) bekezdés

Ha az adózó az adófizetési kötelezettségét részben vagy egészben elmulasztotta, az állami adó- és vámhatóság az adóhiányt és annak ötszörösét adóbírság címén állapítja meg. A határozatot az állami adó- és vámhatóság kihirdetés útján közli, mely fellebbezésre tekintet nélkül azonnal végrehajtható.

A tulajdonhoz való jog, mint alapvető jog korlátozásának szükségesség-arányosság tesztjét az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése rögzíti.

Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés

„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

Ezen teszt szerint az alapvető jogot csak az elérni kívánt céllal arányosan lehet korlátozni, mely álláspontunk szerint az indítványozó esetében nem történt meg, mert az indítványozónak egy kis adminisztrációs hiba miatt kellett többszázezer forintos adóbírságot fizetnie, úgyhogy az indítványozó adófizetési kötelezettségének ténylegesen eleget tett, így az állam vagyoni érdeke nem is sérült. Továbbá ugyanezen adminisztrációs hiba miatt – oly módon, hogy az előírt 60.000,-Ft adó megfizetésre került a valóságban -, került kiszabásra 800.000,-Ft, közigazgatási bírság is. A közigazgatási bírságnak, mint alapvető jog korlátozásának is meg kell felelnie a szükségesség és arányosság követelményének, melyet az Alkotmánybíróság több határozatában is megerősített (2299/B/1991. AB határozat, 772/B/1990/5. AB határozat, 1006/B/2001. AB határozat, 309/B/2007 AB határozat). Az Alkotmánybíróság a 309/B/2007 AB határozatában a **közigazgatási szankció arányosságával kapcsolatban kiemelte, hogy a közigazgatási szankciónak meg kell felelni az arányosság követelményének, mert ellenkező esetben sérül a jogállamiság elve, így álláspontunk szerint a Gjt. 17. § (2) bekezdés ellentétes a jogállamiság követelményével is, mert az adózó jogsértésének súlyával arányban nem álló adóbírság kiszabását írja elő az adózó terhére.**

Az alapjogként védett tulajdonhoz való jog tartalmát ugyan a közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni, ugyanakkor jelen esetben a fent kifejtettek szerint a szükségesség-arányosság tesztjének nem felel meg a Gjt. hivatkozott rendelkezése.

Egyes alapjogok korlátozásánál egyéb alapjog vagy kiemeltnek tekinthető alkotmányos érték védelmének szükségességét kell igazolni, viszont a tulajdonhoz való jog korlátozásához az egyszerű közérdek is elegendő, amennyiben a korlátozás nem aránytalan.

Közérdeknek tekinthető az, hogy a jogrendszer rögzítse azokat a korlátokat, melyeket a közlekedés, úthasználat és nemzetközi áruszállítási tevékenység során be kell tartani. Közérdeknek tekinthető az, hogy ezen előírások megsértése esetén meghatározott szankciót kelljen alkalmazni, ugyanakkor ezen szankcióknak minden esetben arányosnak kell lenniük. A fentiekkel összefüggésben nem arányos azon rendelkezés és a közérdekkel sem összeegyeztethető, amely nem ad lehetőséget arra vonatkozóan, hogy egy adminisztrációs hiba miatti jogsértés esetén kisebb összegű pénzbírság kerüljön kiszabásra, mint abban az esetben, ha a gépjárműadó egyáltalán nem került volna megfizetésre.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a hivatkozott jogszabályi rendelkezés megsérti az Alaptörvény Szabadság és Felelősség című fejezetének I. cikk (3) bekezdésében foglaltakat, miszerint:

„Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

Az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései, illetve az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata mellett az uniós jog, illetve az Európai Unió Bíróságának gyakorlata is megerősíti azt, hogy a közigazgatási szankciónak arányosnak kell lennie az elkövetett jogsértés súlyával.

Kiemelem a vonatkozó uniós jogi aktusok közül az Európai Parlament és a Tanács 1999/62/EK irányelve (1999. június 17.) a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról (a továbbiakban: 1999/62 irányelv), mely rögzíti, hogy a megállapított közigazgatási szankciónak arányban kell állnia az elkövetett jogsértés súlyával.

1999/62 irányelv

„Az 1999/62 irányelv (14) preambulumbekzdése a következőképpen szól: „Az úthasználati díjak és a használati díjak nem lehetnek diszkriminatívak, és nem vonhatnak maguk után többletként jelentkező hivatalos formákat, valamint nem képezhetnek akadályokat a belső határokon; ezért megfelelő intézkedésekkel gondoskodni kell arról, hogy az úthasználati díjak és a használati díjak bármikor és különféle fizetési módokon megfizethetők legyenek.”

A (15) preambulumbekzdés szerint: „A használati díjak díjtételeit az érintett infrastruktúra használatának időtartama alapján és a közúti járművek használata által előidézett költségek szerinti megkülönböztetéssel kell meghatározni.”

A (21) preambulumbekzdés értelmében: „Az arányosság elvével összhangban ez az irányelv a Szerződés 5. cikke harmadik bekezdésének rendelkezéseiben előírt célkitűzések eléréséhez szükséges minimális szintre korlátozódik.”

Az 1999/62 irányelv 2. cikkének b) pontja az „úthasználati díjat” így határozza meg: „valamely járműre az adott infrastruktúra használatáért a megtett távolság és a jármű típusa alapján fizetendő, infrastruktúradíjból és/vagy külsőköltség-díjból álló, meghatározott összeg”.

A 2. cikk c) pontja értelmében a „használati díj”: „egy meghatározott összeg, amelynek megfizetése jogosultságot biztosít egy jármű számára a 7. cikk (1) bekezdésében említett infrastruktúrák meghatározott időtartam alatti használatához”.

Az irányelv III. fejezete vonatkozik az úthasználati díjakra és használati díjakra.

A 7. cikk (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik: „A 9. cikk (1a) bekezdésének sérelme nélkül, a tagállamok az e cikk (2), (3), (4) és (5) bekezdésében, valamint a 7a–7k. cikkben meghatározott feltételek szerint úthasználati díjakat és/vagy használati díjakat tarthatnak fenn, illetve vezethetnek be a transzeurópai közúthálózaton vagy annak egyes szakaszain, továbbá saját autópálya-hálózatuk bármely

más olyan szakaszán, amely nem része a transzeurópai közúthálózatnak. Ez nem sérti a tagállamok arra vonatkozó jogát, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel összhangban más utakra vonatkozóan úthasználati díjat és/vagy használati díjat vessenek ki, feltéve, hogy az ezen más utakon kivetett úthasználati díj és/vagy használati díj nem hozza hátrányos helyzetbe a nemzetközi forgalmat, és nem vezet a gazdasági szereplők közötti verseny torzításához."

A 7a. cikk (1) bekezdés értelmében „a használati díjnak az infrastruktúra használatának időtartamával arányosnak kell lennie, nem haladhatja meg a II. mellékletben meghatározott értékeket, és adott napra, hétre, hónapra vagy évre kell érvényesnek lennie [...]".

A 9a. cikk kimondja: „A tagállamoknak megfelelő ellenőrzéseket kell létrehozniuk, és meg kell állapítaniuk azt a szankciórendszert, amely az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó; a tagállamok megtesznek minden szükséges intézkedést e szankciók végrehajtásának biztosítása érdekében. A megállapított szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük."

Hivatkozok még az Európai Unió Bíróság C-384-17. számú döntésére, azon belül is Michael Bobek által tett főtanácsnoki indítványra, mely ugyancsak megerősíti azt a jogelvet, hogy a közigazgatási szankcióknak arányban kell állniuk a jogsértés súlyával.

C-384-17. számú ügyben Michael Bobek főtanácsnoki indítványa

„Az elmúlt években több olyan ügy is a Bíróság elé került, amely a magyar szankciórendszer különböző elemeinek akár az 1999/62 irányelvben, akár az 561/2006/EK rendeletben előírt arányossági követelménnyel való összeegyeztethetőségére vonatkozott.

Az 1999/62 irányelv 9a. cikke értelmében a tagállamoknak meg kell állapítaniuk azt a szankciórendszert, amely az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosnak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

E rendelkezést a közelmúltban a Bíróság az Euro-Team ítéletben értelmezte. Ezen ítélet két, hasonló tényállású ügyet egyesített: ezen ügyek felperesei elvették a megfelelő autópálya-lejárót, az egyik esetben a gépjármű navigációs rendszerének hibájából, a másik esetben figyelmetlenségből. Megbírságotlák őket amiatt, hogy anélkül vették igénybe az adott autópálya-szakaszt, hogy előzetesen megfizették volna az arra a szakaszra vonatkozó úthasználati díjat. A bírság összege 500-szor, illetve 87-szer magasabb volt, mint az úthasználati díj összege. Ezekben az ügyekben a hatóságoknak nem állt módjában figyelembe venni a gépjármű üzemben tartójának egyéni és sajátos helyzetét, illetve azt vizsgálni, hogy a jogsértés ténylegesen felróható volt-e az üzemben tartónak. A felperesek azt állították, hogy a bírság összege aránytalan, és így az uniós joggal ellentétes volt.

E ténybeli háttér mellett a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a szankciókra vonatkozó uniós jogszabályok összehangolásának hiányában a tagállamok hatáskörébe tartozik a számukra megfelelőnek tűnő szankciók megválasztása. A tagállamoknak azonban e hatáskörüket az uniós jog és e jog általános elveinek tiszteletben tartásával, beleértve az arányosság elvét is, figyelemmel kell gyakorolniuk. Ez azt vonja maga után, hogy a szankciók szigorúságának összhangban kell állnia a jogsértés súlyával. Ezenkívül az arányosság elve nemcsak a jogsértés tényállási elemeinek meghatározását és a bírságok mértékével kapcsolatos szabályok meghatározását illetően, hanem a bírság kiszabása során figyelembe vehető tényezők megítélése tekintetében is köti a tagállamokat.

Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy az 1999/62 irányelv 9a. cikkében előírt, a szankciók arányosságára vonatkozó követelménnyel ellentétes az olyan szankciórendszer, amely a közúti infrastruktúra használatához kapcsolódó úthasználati díj előzetes kifizetésének kötelezettségére vonatkozó szabályok bármilyen megsértése esetén – annak jellegétől és súlyától függetlenül – általánosságú bírság kiszabását írja elő. Az uniós joggal összeegyeztethetetlen az, hogy a jogsértések szankcionálásával megbízott nemzeti hatóságok nem vehetik figyelembe az adott ügy konkrét körülményeit, vagy adott esetben nem mérsékelhetik a bírság összegét.

A Bíróság ugyanerre a következtetésre jutott az 561/2006 rendelettel összefüggésben is. E rendelet az 1999/62 irányelv 9a. cikkéhez hasonló rendelkezést tartalmaz. Konkrétan az Urbán ítéletben a Bíróság kimondta, hogy az 561/2006 rendelet 19. cikkének (1) és (4) bekezdésében foglalt arányossági követelményt akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan szankciórendszer, amely adatrögzítő lapok használatával kapcsolatos szabályok megsértése esetére – a jogsértések súlyától függetlenül – általánosságú bírság kiszabását írja elő.

Az ítélkezési gyakorlatból tehát egyértelműen kitűnik, hogy akár az 1999/62 irányelv, akár az 561/2006 rendelet értelmében az e jogi aktusok megsértése miatt alkalmazott szankcióknak arányosnak kell lenniük. E követelmény azonban semmiképpen sem korlátozódik e két másodlagos jogi aktusra.

Először is elméleti síkon az arányosság elve az uniós jog egyik általános elve. Az uniós jog hatálya alá tartozó vagy azt végrehajtó nemzeti szabályozásnak tiszteletben kell tartania azt. Megköveteli a tagállamoktól, hogy a kitűzött cél megvalósítására alkalmas intézkedéseket fogadjanak el, amelyek nem lépik túl az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket.

Másodszor ezen elv, különösen szankciókra alkalmazva, semmi esetre sem korlátozódik a közúti közlekedés területére. Az uniós jog számos különböző területére alkalmazandó, így például a vámokra, a versenyjogra, az Unió pénzügyi érdekeinek védelmére, a munkavállalók szabad mozgására vagy az illegális bevándorlásra.

Harmadszor a szankciók arányosságára vonatkozó elvet alkotmányos szinten az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 49. cikkének (3) bekezdése is biztosítja. E rendelkezés értelmében a büntetések súlyossága nem lehet aránytalan a bűncselekményhez mérten. Ez alapján valamennyi kiszabott büntetőjogi szankció összegének meg kell felelnie az érintett jogsértés súlyosságának.

Értelemszerűen a 49. cikk (3) bekezdése bűncselekményekre utal. Következésképpen a – minden bizonnyal első látásra – közigazgatási jogsértéssel kapcsolatos meggyőző ereje kétségbe vonható. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) ítélkezési gyakorlatával összhangban azonban a Bíróság a „bűncselekmény” fogalmának tág, anyagi jogi értelmezését fogadta el. Ez azt jelenti, hogy attól függően, hogy az EJEB által meghatározott és a Bíróság által átvett kritérium teljesül-e, az alakilag közigazgatási jogsértés is minősülhet büntetőjoginak, és így a Charta 49. cikke (3) bekezdésének hatálya alá tartozhat. Anélkül, hogy a jelen ügyben e kérdést bármely módon előre megítélném, megjegyzem, hogy messze nem egyértelmű, hogy mi minősül „büntetőjoginak” és „közigazgatásinak”. Ráadásul bárhogy is minősüljön, e hivatkozás egyszerűen elvi szintű.

Negyedszer és végezetül a szankciók arányosságának követelménye szintén jelen van az EJEB ítélkezési gyakorlatában. Konkrétan az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (EJEE) első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikke szerint „minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához”. Annak meghatározása érdekében, hogy fennáll-e ezen jog megsértése, az EJEB azt értékeli, hogy a pénzbeli – akár büntetőjogi, vagy akár (különösen) közigazgatási – szankciók arányosak-e, vagyis, hogy nem vonnak-e maguk után túlzott terhet vagy tulajdontól való megfosztást a pénzbeli szankcióval sújtott személy tekintetében. Ennek során az EJEB figyelembe veszi minden egyes ügy egyedi körülményeit annak meghatározása érdekében, hogy a szankció arányos-e.

A Charta 52. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokkal, amelyek az EJEE-ben szerepelnek. Így végeredményben függetlenül a Charta 49. cikke (3) bekezdése alkalmazhatóságának kérdésétől, az EJEB fent ismertetett, szankciók arányosságára vonatkozó követelményei alkalmazandók az olyan ügyben, mint amely az alapeljárás tárgya a Charta 17. cikkének (1) bekezdése, 52. cikkének (1) bekezdése, 51. cikkének (1) bekezdése és 52. cikkének (3) bekezdése alapján.

A fentiekből meglehetősen egyértelműen következik, hogy a szankciók arányosságának két szintje van: először is, a kiszabott büntetésnek arányosnak kell lennie a jogsértés súlyával. Másodszor a büntetésnek, mint például a bírság összegének a meghatározásakor figyelembe kell venni az egyes esetek sajátos körülményeit."

Összefoglalva megállapítható, hogy a Debreceni Törvényszék 101.K.703.185/2020/12. számú jogerős ítélete Alaptörvény ellenes, mert a Törvényszék eljárása ellentétes az Alaptörvény XIII: cikk (1) bekezdésben a tulajdonhoz, a XXIV. cikk (1) bekezdésében és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogból fakadó alkotmányos követelményekkel, illetve a Törvényszék előtti eljárásban alkalmazandó Gjt. 17. § (2) bekezdése, illetve a 156/2009. (VII.29.) Korm. rendelet 1. melléklet 6/a pontja ellentétes az Alaptörvénnyel, mivel az adóhatóság számára a jogsértés súlyával arányban nem álló szankció kiszabását írja elő. Továbbá a vámhatóság és a Törvényszék jogértelmezése és jogalkalmazása nem megfelelő, mivel a – kisebb adminisztrációs hibával - megfizetett gépjárműadót úgy értékelik, hogy az a valóságban nem került megfizetésre és emiatt érvénytelenné teszik az indítványozót megillető és jogszerű tevékenysége ellátásához szükséges áru fuvarozási engedélyt.

3./ Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, hogy az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Az indítványozó nem kezdeményezte a Debreceni Törvényszéken az alkotmányjogi panasszal támadott Debreceni Törvényszék 101.K.703.185.2020/12. számú jogerős ítéletének végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi vagy kamarai jogtanácsosi meghatalmazás eredeti példánya, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

- korábban csatolva

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról.

Nem járul hozzá az indítványozó.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

- korábban csatolva

Debrecen, 2021. október 22.

Tisztelettel:

Dr. Dobrossy István
ügyvéd